

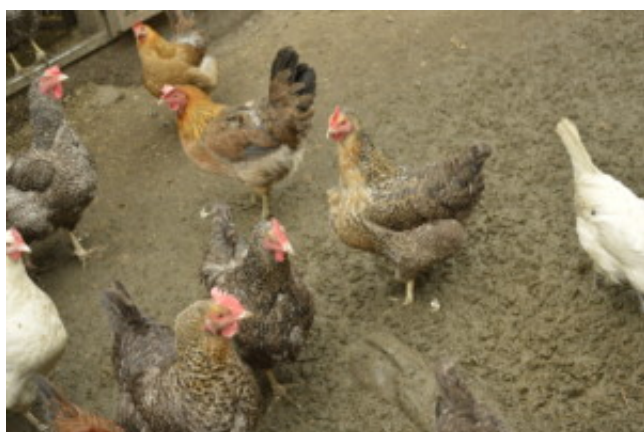
Jaka pasza pełnoporcjowa dla kur niosek w przydomowym chowie?

Autor: mgr inż. Dorota Kolasińska

Data: 17 kwietnia 2017

W chowie intensywnym i ekstensywnym niosek hodowcom zależy na podobnych aspektach. Ważny jest kolor żółtka, mocna skorupka, wielkość jaj i ich ilość w ciągu roku oraz zdrowie kur. Podstawową różnicą pomiędzy jajkami z przydomowego chowu i intensywnej produkcji jest niepowtarzalny smak, którym charakteryzują się wiejskie jajka. Nie oznacza to jednak, że kury utrzymywane przyzagrodowo mają inne wymagania pokarmowe. Mają takie same, jednak część zapotrzebowania pokrywają pokarmem znalezionym we własnym zakresie. Zatem jaka pasza pełnoporcjowa będzie najlepsza dla niosek w przydomowym chowie?

W okresie wiosennym, letnim i jesiennym kury znakomicie wykorzystują dostęp do nieograniczonych wybiegów, wyszukując pokarm białkowy: **jaja mrówek, muchy, dżdżownice i inne owady**. Zaspokajają swoje potrzeby pokarmowe, skubiąc trawę, zioła i pędy, ale również regulują motorykę układu pokarmowego, pobierając drobne kamyczki, żwir i piasek. Dodatkowo otrzymują kuchenne odpadki: **gotowane ziemniaki, surowe warzywa itd.**

Jaja od własnych kur, spacerujących po podwórzu, smakują znacznie lepiej niż od tych, które utrzymywane są w klatkach.

Zapotrzebowanie na składniki pokarmowe niosek zależy od wieku, temperatury w kurniku i na zewnątrz oraz nieśności. Kury korzystające z wybiegów pobierają znaczną część składników pokarmowych podczas codziennych obchodów wokół gospodarstwa. Niezwykle trudne jest do ustalenia, **ile dziennie nioski pobierają pokarmu roślinnego i zwierzęcego samodzielnie**. Ustalenie dawki pokarmowej jest prostsze dla niosek w intensywnym chowie, ponieważ ptaki nie korzystają z żadnych innych źródeł paszy.

Zapotrzebowanie pokarmowe kur niosek

Kury utrzymywane w przydomowym chowie w dziennej dawce paszy powinny otrzymać:

- 16–18% białka,
- 11–12 MJ energii metabolicznej,
- 0,85–0,75% lizyny,
- 0,33–0,35% metioniny,
- 3,5% wapnia,
- 0,5–0,7% fosforu,
- 0,15% sodu,
- 0,17% chloru.

Nioski nawet zimą chętnie wychodzą na zewnątrz. Jednak grzebanie i poszukiwanie pokarmu zajmuje mniej czasu, a kosztuje więcej energii, ze względu na regulację temperatury. (fot AgroFoto.pl; użytkownik: DARCI0)

Większość pełnoporcjówek dla niosek w przydomowym chowie posiada takie właśnie parametry. Nioska dziennie pobiera (bez dostępu do wybiegów) ok. 100–120 g paszy pełnoporcjowej. Kiedy dostęp do wybiegów jest nieograniczony, wiosną, latem i jesienią, zużycie paszy jest niższe.

Możemy wybrać pełnoporcjówkę, która niczym nie będzie różniła się od tej, którą otrzymują nioski w fermowym chowie, albo tę, która powstała z komponentów paszowych wyprodukowanych w gospodarstwach ekologicznych.

Pobieranie paszy naturalnej jest również regulowane długością dnia. W miarę kiedy dzień się skraca, temperatura spada, a pokarmu naturalnego ubywa (późną jesienią), zapotrzebowanie na pełnoporcjówkę rośnie. Zdarza się, że zimą nioski w przydomowym chowie pobierają 100–120 g dziennie. Niezależnie od formy pobranego pokarmu do prawidłowego wykształcenia skorupy jaja nioska wymaga 2,5 g Ca dziennie. Pełnoporcjówki, które zawierają mniej wapnia niż 2,5%, nie będą zaspokajały potrzeb w zakresie tego makroelementu. Trzeba również brać pod uwagę, że przyswajalność wapnia maleje wraz z wiekiem, dlatego jeżeli na podwórku mamy kury w różnym wieku, **warto byłoby uśrednić tę wartość, tak aby potrzeby wszystkich były zaspokojone.** Najbardziej optymalna ilość to 3,5% wapnia w pełnoporcjówce.

Jaka pasza pełnoporcjowa dla kur niosek w przydomowym chowie?

Pasz tego typu jest bardzo wiele. Możemy je kupić przez Internet, na rynku w większych miejscowościach, u dystrybutorów firm paszowych. Warto jednak przed zakupem czytać etykiety, na których **obowiązkowo powinny znajdować się procentowe zawartości składników pokarmowych, ale również komponentów mieszanki.** Najczęściej zawierają pszenicę, kukurydzę, słonecznik, niewielki dodatek tłuszczu roślinnego, kredę pastewną, sól, wywary. Ponadto mogą zawierać [pasze modyfikowane genetycznie – soję](#) i kukurydzę, taka informacja powinna również znajdować się na opakowaniu. Niektóre z nich mogą zawierać korzystne dodatki poprawiające odporność – [czosnek](#), wyciąg z yutki, [oregano](#), jeżówka.

Nioski bardzo chętnie zjadają również koszone zielonki. Jednak im jest mniej kur na podwórku, tym bardziej są wybredne. (fot. AgroFoto.pl; użytkownik: prorok)

W przydomowym chowie jaja zazwyczaj są spożywane w gospodarstwie i na niewielką skalę sprzedawane. Zależy nam na walorach smakowych jaj. Możemy wybrać pełnoporcjówkę, która niczym nie będzie różniła się od tej, którą otrzymują nioski w fermowym chowie, albo tę, która powstała z komponentów paszowych wyprodukowanych w gospodarstwach ekologicznych. Różnica w cenie jest bardzo duża. **Nieekologiczna pełnoporcjówka dla niosek w przydomowym chowie kosztuje ok. 40 zł za 25 kg, natomiast za taki sam worek paszy ekologicznej będziemy musieli zapłacić ok. 80–100 zł.** Wszystko zależy od tego, jakie sami mamy wymagania względem jaj. Warto jednak pamiętać o tym, że pasza pełnoporcjowa jest tak naprawdę przez większość roku paszą uzupełniającą.

– Kupuję granulaty w 25 kg workach, kury dodatkowo, ale nie codziennie, dostają gotowane ziemniaki, moczony w wodzie chleb. Na 46 kur dziennie dostają ok. 2 kg pełnoporcjówki plus ok. 8 kg pszenicy. Od rana do wieczora chodzą po podwórku – mówi pani Barbara, która utrzymuje kury w pow. sokołowskim (woj. mazowiecki); [część jaj](#) ma na własne potrzeby, część sprzedaje.

Przyswajalność wapnia maleje wraz z wiekiem, dlatego jeżeli na podwórku mamy kury w różnym wieku, warto byłoby uśrednić tę wartość, tak aby potrzeby wszystkich były zaspokojone.

Paszę pełnoporcjową wielu hodowców przygotowuje samodzielnie. W skład wchodzi **zboża, kukurydza, susze, otręby**. Najczęściej tego typu mieszanki są ubogie w białko i aminokwasy (metionina i lizyna). Niedobór można uzupełnić koncentratem białkowym.

– W żywieniu swoich kur niosek wykorzystuję do produkcji mieszanek paszowych zboża z własnego gospodarstwa: **pszenicę, pszenżyto, jęczmień i kukurydzę, a całą mieszankę paszową wzbogacam koncentratem białkowym 25%** – mówi Marcin Sońta, rolnik z woj. łódzkiego (pow. piotrkowski). – Ze względu na to, że produkuję we własnym gospodarstwie zboża, postanowiłem wykorzystać je jako bazę do produkcji mieszanek paszowych. Doradca żywieniowy z firmy paszowej zaproponował mi taki koncentrat jako najlepsze uzupełnienie do moich zbóż. Zwierzętom nie podajemy żadnych innych pasz ani dodatków. Zapewniam im stały dostęp do wody.

Część rolników samodzielnie przygotowuje paszę dla kur niosek, w oparciu o zebrane we własnym gospodarstwie zboża.

Struktura pełnoporcjówki

Możemy kupić pełnoporcjówkę w formie **granulatu i kruszonki**. Z badań wynika, że granulaty charakteryzuje się lepszą przyswajalnością składników odżywczych. Kruszonka rozwarstwia się, a część bardzo drobnych komponentów opada na dno worka. Dodatkowo pyli się i niekorzystnie wpływa na drogi oddechowe niosek. Kruszonkę zazwyczaj miesza się z jakimś komponentem, aby zwiększyć przyczepność drobin i przyswajalność składników, np. z parowanymi ziemniakami albo gotowanymi otrębami pszennymi.

Wykorzystanie paszy pełnoporcjowej

Nioski powinny mieć **nieograniczony dostęp do pełnoporcjówki, jednak pasza powinna być stale świeża, co zachęca kury do jej pobierania**. Jeżeli nie jesteśmy w stanie przewidzieć, ile paszy pobiorą kury w ciągu jednego dnia, tak aby nie zostawało wiele niedojadów, można zrobić własne doświadczenie. Dzięki wynikom będziemy mniej więcej zorientowani, ile paszy potrzebuje dziennie jedna nioska.

Kury lubią pełne ziarno pszenicy. Mimo że w pełnoporcjówce jest jednym z podstawowych zbóż w mieszance, wielu hodowców podaje dodatkowo całe ziarno. (fot. AgroFoto.pl; użytkownik: prorok)

Na jedną kurę należy przeznaczyć 100 g pełnoporcjówki i mnożymy przez ilość kur. Rano wysypujemy paszę do karmidła, wieczorem ważymy niedojady. Odejmujemy wartość zważonych niedojadów od tej, którą wysypaliśmy rano, następnie dzielimy ją na liczbę kur. **Wychodzi nam orientacyjna ilość paszy pełnoporcjowej, jaką potrzebuje kura dziennie w sezonie wiosenno-letnim.** Lepiej jest dosypać świeżej paszy, kiedy zabraknie jej w ciągu dnia (może się tak zdarzyć, kiedy będzie chłodniejszy dzień), niż wyrzucać lub zostawiać na kolejny dzień. Pasza jest bowiem doskonałym miejscem do rozwoju drobnoustrojów!

Pasza pełnoporcjowa dla kur niosek w przydomowym chowie pełni funkcje uzupełniające niedobory składników mineralnych, witaminowych, energetycznych i w niewielkim stopniu białkowych. Pamiętajmy również o zapewnieniu nioskom stałego dostępu do wody. **A także o tym, że karmidła i poidła powinny być codziennie myte!**